

Handleiding niveau D

Lesoverzicht

Onderwerp

Klimaatop Parijs 2015

Centrale strategie

Ophelderen van onduidelijkheden (laatste keer in week 42: Nobelprijzen 2015)

Leerdoelen waaraan in deze les aandacht wordt besteed

Uit het referentiekader taal, domein lezen van zakelijke teksten:

- het duiden van de bedoeling van tekstgedeeltes en/of specifieke formuleringen [2F]
- het leggen van relaties tussen tekstdelen (inleiding, kern, slot), tussen teksten en tussen tekstuele informatie en meer algemene kennis [2F]
- het herkennen van beeldspraak (letterlijk en figuurlijk taalgebruik) [2F]
- het begrijpen en herkennen van relaties als oorzaak-gevolg, middel-doel, opsomming e.d. [3F]

Doelwoorden voor Nieuwsbegrip XL

Dit zijn de woorden uit de D-tekst waarmee deze week online woordenschatoefeningen gemaakt kunnen worden, plus de woorden van het aanpalende C-niveau

Niveau C	Niveau D
menig	boekstaven
prestigieus	arbitrair
noemenswaardig	de emissie
het spits afbijten	de adaptatie
de consequentie	additioneel
ontrafelen	ratificeren
intact	de twistappel
de revue passeren	intentioneel
toekennen	de monitoring
de dialoog	de verificatie

Materiaal

- Voor elke leerling de tekst(en) van deze week: *De Parijse klimaatop in vijf vragen*.
- Selecteer de opdrachten die u deze les gaat inzetten om uw lesdoel (aanbieden van de strategie) te bereiken.
- Per leerling of per samenwerkduo/groepje de bijbehorende opdrachten.
- Per leerling of per groepje het stappenplan met woordhulp op niveau D (te vinden op de website bij Download & print, tabblad Stappenplannen).
- Eventueel rolkaarten voor de leerlingen (bij Download & print, tabblad Overig).
- Enkele kopieën van het antwoordenblad (achteraan deze handleiding).
- Op de officiële website van de organisatie staan aardige promotiefilmpjes van rond de minuut (Engelstalig): <http://www.cop21paris.org/about/cop21>.

Vooraf

- Denk van tevoren na over de indeling van de samenwerkduo's of groepjes.
- Werkt u voor het eerst met Nieuwsbegrip? Neem dan ook de Algemene handleiding door (Download & print, tabblad Handleidingen).

Aanwijzingen bij de opdrachten

Opdrachten

Werkwijze

OPDRACHT 1

Oriëntatie op de tekst, tekst lezen met toepassing van de strategie

Klassikaal en in duo's of groepjes

Modellen

powered by

OPDRACHT 2

Woordenschat

In duo's/groepjes

OPDRACHT 3

'De diepte in'

In duo's/groepjes

OPDRACHT 4

Extra opdracht

In groepjes

1. Vorm de samenwerkduo's of -groepjes en laat daarin de oriëntatie op de tekst uitvoeren, zoals aangegeven bij vraag 1 van het leerlingmateriaal. Het gaat daarbij om het oproepen van kennis die de leerlingen hebben en om de associaties die het onderwerp bij hen oproept.
2. Laat de leerlingen in tweetallen de voorspelopdracht uitvoeren; doe dit eventueel klassikaal, aan de hand van de digibordtool Voorspellen.
3. Laat de leerlingen vervolgens de uitleg over het ophelderen van onduidelijkheden (moeilijke woorden/ingewikkelde passages) lezen.
4. Laat de leerlingen vervolgens de tekst oriënterend lezen (eerste leesronde).

1. De leerlingen bekijken de *Woordhulp* van het *Stappenplan lezen* en lezen de tekst vervolgens intensief. Daarbij gebruiken ze de tips uit de *Woordhulp* om de betekenissen van de woorden te achterhalen.
2. De leerlingen bekijken een aantal moeilijke woorden uit de tekst, geven aan of ze het woord al kenden en noteren de betekenis van de woorden.
3. Eventueel noteren ze nog enkele woorden die zij daarnaast niet hebben begrepen.
4. Tot slot gaan ze op zoek naar de betekenis van een aantal zinnen en tekstdelen.

Antwoorden: zie **antwoordblad** voor de leerlingen.

De leerlingen beantwoorden ieder voor zich of in tweetallen de vragen naar aanleiding van de tekst.

Antwoorden: zie **antwoordblad** voor de leerlingen.

De leerlingen gaan in groepjes aan de slag en werken minimaal drie punten uit die leiden tot energiebesparing. Het mogen gezamenlijke punten zijn die door ieder groepslid in praktijk te brengen zijn, maar ook punten die betrekking hebben op een van de groepsleden. De punten moeten duidelijk omschreven en direct tot resultaat leiden.

Wanneer u bij het rondlopen merkt dat er groepjes zijn die niet op

gang komen, dan kunt u suggesties laten vallen zoals:

- Denk bijvoorbeeld aan de zaterdagse rit naar het sportveld – hoe reis je? Altijd met de fiets of meestal met de auto? Is vaker fietsen een optie?
- Denk aan het huis waar je woont. Zijn de spouwmuren geïsoleerd? Dubbel glas? Zonnepanelen?

Laat de leerlingen echter bij voorkeur zelf op ideeën komen. Bij elk punt moet duidelijk zijn hoe je – zeker als je afhankelijk bent van anderen – je doel kunt bereiken.

Geef de groepjes een maximum tijd en zorg ervoor dat elk groepje beschikt over een gespreksleider en een verslaglegger.

Laat elke groep zijn lijstje presenteren; de groep met het beste lijstje wint.

Nabespreking/ lesafronding

Besteed bij de afsluiting van de les in elk geval aandacht aan de strategietoepassing, bijvoorbeeld door nog eens de *Woordhulp* klassikaal te bespreken. Geef ook feedback op het lezen in de groepjes. Bespreek verder alleen die vragen/opdrachtonderdelen waarvan u merkte dat veel leerlingen er moeite mee hadden, of die leuke/interessante discussies opleverden.

Ga kort in op de tekstinhoud/het onderwerp; tot welke nieuwe inzichten of ideeën heeft de tekst geleid?

Vraag na: gaan de leerlingen werkelijk met de ontwikkelde ideeën voor energiebesparing aan de slag?

Antwoorden

OPDRACHT 2

2. Woorden en betekenissen

Woord	Betekenis
arbitrair (r. 13)	willekeurig
de reductie; reduceren (r. 16, 32, 33, 36)	de vermindering; verminderen, omlaagbrengen
de adaptatie (r. 37, 40, 50)	de aanpassing (aan een situatie)
ratificeren (r. 56)	goedkeuren, bekrachtigen
de innovatie (r. 59)	de vernieuwing
de aansprakelijkheid (r. 63)	ergens verantwoordelijk voor worden gehouden (zodat je moet betalen)
cruciaal (r. 65, 70, 85)	belangrijk, van wezenlijk belang
het jargon (r. 88)	de vaktaal

4. Termen en begrippen

- De term 'mitigatie' betekent letterlijk 'verzachting' en heeft binnen het klimaatbeleid de specifieke betekenis 'reductie van broeikasgassen'. De betekenis staat vrij letterlijk in de tekst; de zinsnede 'De term daarvoor is...' geeft dit aan.
- 'Pre-industriële niveaus' zijn de niveaus die werden gehaald vóór de industriële revolutie en de vervuiling een aanvang nam.
- Het 'referentiejaar' is het jaar waarmee steeds vergelijkingen worden gemaakt; het 'vergelijkingsjaar' zou je dus ook kunnen zeggen.
- 'Klimaatadaptatie' houdt in het aanpassen van de omgeving aan het veranderde klimaat. De zinsnede 'met andere woorden' geeft aan dat er een synoniem of omschrijving volgt.
- Een 'additioneel' probleem is een extra of bijkomend probleem. De context stuurt betrekkelijk eenduidig in die richting, maar ook de woordvorm zou de betekenis kunnen verraden (Latijn *addere*, Engels *to add* = toevoegen).
- Uit de inhoud van de paragraaf blijkt wel dat 'Hoe houden we elkaar bij de les' een metaforische manier is om te zeggen 'Hoe zorgen we ervoor dat alle partijen hun afspraken en beloftes nakomen'.
- Er wordt gesproken van koolstofvrij maken van de wereld, uitmondend in 'koolstofneutraliteit'. Koolstofneutraliteit houdt in: optimaal gereduceerde koolstofuitstoot, terwijl de weinige emissie die er is, wordt gecompenseerd.
- 'Loss and damage' (r. 61) betekent letterlijk 'verlies en schade' en heeft betrekking op de schade die al is aangericht door het broeikaseffect; dat het om (klimaat)schade gaat blijkt ook uit de context. Een 'pledge' (r. 68) is letterlijk vertaald een belofte; uit de context blijkt dat het gaat om iets wat landen vrijwillig doen of toezeggen om een bijdrage te leveren aan een schonere wereld. 'Non-state actors' (r. 88-89) zijn actoren (geen acteurs) die 'geen staat' zijn, dus

bijvoorbeeld bedrijven en milieuorganisaties. Dat hier met name bedrijven zijn bedoeld, blijkt uit het vervolg van de tekst.

OPDRACHT 3

1. Over de ambitie de '2-gradenlimiet' te halen, wordt al eerder in de tekst gesproken (r. 11-14). Bedoeld is 2 graden warmer dan in het tijdperk vóór de industrialisering. Deze norm zal echter niet worden gehaald; er wordt een minder resultaat gehaald en dat is enigszins paradoxaal een graad meer.
2. Het gaat in deze paragraaf over de financiële consequenties van het broeikaseffect. Een aantal regels verder begint een alinea met 'een ander financieel strijdpunt...'. En de daaropvolgende alinea begint met 'De laatste twistappel...'. 'Strijdpunt' en 'twistappel' zijn min of meer synoniemen van 'struikelblok'.
3. 'Bindende' afspraken zijn bindend; daar kun je niet onderuit, terwijl bij 'intentionele' afspraken een intentie wordt uitgesproken en dat is al gauw vrijblijvender.
4. In schema:

jaar	plaats en land	wat op agenda?
1997	Kyoto, Japan	Kyotoprotocol
2009	Kopenhagen, Denemarken	poging wereldwijd verdrag te sluiten
2015	Parijs, Frankrijk	globaal akkoord met flinke reductiedoelstelling